

به نام خدا

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اصلاح تبصره «۱» ماده (۲) قانون حمایت از هنرمندان،
استادکاران و فعالان صنایع دستی»
(مصوب کمیسیون صنایع و معادن در تاریخ ۱۴۰۰/۵/۱۷)

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۵۲۱

شماره چاپ:

تاریخ چاپ:

معاونت پژوهش‌های
اجتماعی و فرهنگی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۷۰۱۷۷۶۰-۱

تاریخ انتشار:

۱۴۰۱/۲/۳۱

دفتر مطالعات فرهنگ و آموزش

مقدمه

حمایت از هنرمندان و استادکاران و فعالان صنایع دستی در کشوری که یکی از متنوع‌ترین نمونه‌های صنایع دستی را داراست، سازوکاری هوشمندانه در راستای حمایت از فرهنگ است. شایان ذکر است، رویکرد حمایت از صنایع دستی را می‌توان در راستای اقتصاد مقاومتی و بند «۵۱» سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه کشور دانست.^۱ لایحه مورد بررسی در خصوص ماده (۲) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی مصوب ۱۳۹۶ است که به موضوع تکلیف دولت در اجرای قانون بیمه اجتماعی قالیبافان، بافندگان و شاغلان صنایع دستی شناسنامه‌دار مصوب ۱۳۸۸ و بیمه نمودن واجدین شرایط این قانون پرداخته است. در تبصره «۱» این ماده آمده است که عدم حضور در ساعت معین در محل کار برای قطع بیمه اجتماعی فعالان حوزه فرش و قالی در نظر گرفته نمی‌شود و ارزیابی صرفاً براساس مساحت تعریف می‌شود. طبق این تبصره ارزیابی این موضوع توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ممکن می‌شود.

در لایحه اصلاح تبصره «۱» ماده (۲) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی مصوب ۱۳۹۶ هدف قرار گرفتن عبارت «وزارت صنعت، معدن و تجارت» به جای «سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری» است تا وزارت صنعت، معدن و تجارت ارزیابی لازم از مساحت فرش و قالی موضوع ماده (۲) این قانون را انجام دهد. این لایحه در کمیسیون صنایع و معادن بررسی و عیناً به تصویب رسید. در ادامه به بررسی مصوبه کمیسیون صنایع و معادن در خصوص لایحه اصلاح تبصره «۱» ماده (۲) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی پرداخته می‌شود.

متن ماده (۲) تبصره «۱» قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی

ماده (۲)- دولت مکلف است در اجرای قانون بیمه اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسنامه‌دار (کددار) مصوب ۱۳۸۸/۵/۱۸ نسبت به بیمه نمودن واجدین شرایط این قانون اقدام نماید. تبصره «۱»- در اجرای این قانون، عدم حضور در ساعت معین در محل کار نمی‌تواند در خصوص فرش و قالی مبنای قطع بیمه قرار گیرد و ارزیابی توسط بازرسان سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری صرفاً براساس مساحت مذکور در ماده (۲) قانون یاد شده انجام می‌گیرد.

۱. حمایت از صنایع دستی و صیانت از میراث فرهنگی کشور.

متن مصوبه کمیسیون صنایع و معادن

متن پیشنهادی کمیسیون صنایع و معادن با متن اولیه لایحه تفاوتی ندارد و عیناً مصوب شده است که به شرح زیر است:

لایحه اصلاح تبصره «۱» ماده (۲) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی

ماده واحده - در تبصره «۱» ماده (۲) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی مصوب ۱۳۹۶/۱۰/۲۶

عبارت «سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری» به عبارت «وزارت صنعت، معدن و تجارت» اصلاح می شود.

اظهاری نظر کارشناسی

هر چند وضعیت مرکز ملی فرش ایران در حال تعیین و تکلیف بین دو وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و وزارت صنعت، معدن و تجارت است و ممکن است در لایحه اهداف و وظایف وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی این موضوع نمایان شود، اما با توجه به وضعیت فعلی، که مرکز ملی فرش ایران زیر نظر وزارت صمت است. کلیات پیشنهاد مطرح شده در طرح قابل قبول است. باید توجه داشت علی‌رغم اینکه در متن ماده (۲) در مورد بیمه اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسنامه‌دار (کددار) اشاره شده است و شاغلان صنایع دستی شناسنامه‌دار (کددار) ذیل وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی فعالیت می‌نمایند، اما در متن تبصره ماده مذکور در خصوص شرایط عدم حضور شاغلان صنایع دستی شناسنامه‌دار اشاره‌ای نشده است و این دسته از شاغلان از شرایط عدم حضور مستثنا نشده‌اند، اما با توجه به اهمیت کیفیت، میزان و پیشرفت کار در حوزه صنایع دستی می‌توان به جای الزام به حضور تمام‌وقت در کارگاه، میزان و پیشرفت کار را مبنا و معیار محاسبه بیمه این شاغلان قرار داد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

از آنجا که توجه به بیمه اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی باید با توجه به ماهیت کار آنها صورت گیرد تا حمایت‌های لازم بیمه‌ای به آنها تعلق گیرد، لازم است تا دستگاه تخصصی که این فعالان ذیل آن فعالیت می‌نمایند به اقدامات آنها نظارت داشته باشند. اما در متن نهایی کمیسیون صنایع و معادن این نکته مورد توجه قرار نگرفته است، لذا متن نهایی تبصره «۱» به شرح زیر پیشنهاد می‌شود:

تبصره «۱»- در اجرای این قانون، عدم حضور در ساعت معین در محل کار نمی‌تواند در خصوص فرش و قالی و صنایع دستی شناسنامه‌دار (کددار) مبنای قطع بیمه قرار گیرد و ارزیابی موارد مربوط به فرش و قالی شناسنامه‌دار (کددار) توسط بازرسان وزارت صنعت، معدن و تجارت صرفاً براساس مساحت مذکور در ماده (۲) قانون یادشده و ارزیابی مربوط به صنایع دستی شناسنامه‌دار (کددار) توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی براساس میزان پیشرفت کار انجام می‌گیرد.

در ادامه مقایسه تطبیقی بین لایحه تأیید شده کمیسیون صنایع و معادن و پیشنهاد مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

آمده است:

توضیحات	پیشنهاد مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی	لایحه نهایی در کمیسیون صنایع و معادن	ماده قانونی
مجزا کردن بیمه فرش و قالی (زیر نظر وزارت صنعت، معدن و تجارت) از صنایع دستی شناسنامه‌دار (زیر نظر وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی)	در اجرای این قانون، عدم حضور در ساعت معین در محل کار نمی‌تواند در خصوص فرش و قالی و صنایع دستی شناسنامه‌دار (کددار) مبنای قطع بیمه قرار گیرد و ارزیابی موارد مربوط به فرش و قالی شناسنامه‌دار (کددار) توسط بازرسان وزارت صنعت، معدن و تجارت صرفاً براساس مساحت مذکور در ماده (۲) قانون یاد شده و ارزیابی مربوط به صنایع دستی شناسنامه‌دار (کددار) توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی براساس میزان پیشرفت کار انجام می‌گیرد.	در اجرای این قانون، عدم حضور در ساعت معین در محل کار نمی‌تواند در خصوص فرش و قالی مبنای قطع بیمه قرار گیرد و ارزیابی توسط بازرسان وزارت صنعت، معدن و تجارت و گردشگری صرفاً براساس مساحت مذکور در ماده (۲) قانون یاد شده انجام می‌گیرد.	تبصره «۱» ماده (۲)